

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра поліцейського права**

**Оформлення поліцейськими матеріалів про
адміністративні правопорушення, передбачені
ст. 130 КУпАП**

Навчально-методичний посібник

**Київ
2019**

УДК 342.922

Рекомендовано до друку

Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 18 листопада 2019 р., протокол № 3

Рецензенти:

Копан О.В. – провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Волкова Ю.І. – начальник відділу організації дорожнього руху Управління патрульної поліції у м. Києві Департаменту патрульної поліції, старший лейтенант поліції.

Авторський колектив:

Варивода Василь Іванович – професор кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Євдокимов Дмитро Андрійович – заступник начальника Управління патрульної поліції у м. Києві Департаменту патрульної поліції, викладач кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ, старший лейтенант поліції.

Куліков Володимир Анатолійович – завідувач кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції;

Риндюк Інна Іванівна – викладач циклу поліцейського права та превентивної діяльності Київського центру первинної професійної підготовки «Академія поліції» (м. Київ), ад'юнкт кафедри поліцейського права НАВС, старший лейтенант поліції;

Хуторянський Олександр Васильович – директор Навчально-наукового інституту №1 НАВС кандидат юридичних наук, майор поліції.

Оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення, передбачені ст. 130 КУпАП: навчально - метод. посібник / В.І. Варивода, Д.А. Євдокимов, В.А. Куліков, І.І., Риндюк, О.В. Хуторянський. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 32 с.

У посібнику розглянуто філософські, правові та організаційні аспекти забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні, а також зарубіжний досвід діяльності підрозділів Національної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Надано поняття та ознаки безпеки дорожнього руху; роль Національної поліції в її забезпеченні; поняття, ознаки та класифікація

дорожньо-транспортних пригод; першочергові дії патрульного на місці дорожньо-транспортної пригоди тощо.

Розкрито загальну характеристику адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, адміністративно-правові засоби забезпечення безпеки дорожнього руху, причини та умови не виконання вимог правил дорожнього руху, причини настання дорожньо-транспортних пригод, умови їх настання, а також заходи щодо їх запобігання. Сформульовано перспективні напрями впровадження позитивного світового досвіду в діяльність Національної поліції України у сфері безпеки дорожнього руху тощо.

Посібник підготовлено відповідно до розпорядження КМУ від 14.06.2017 № 481-р «Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року» та для використання їх при підготовці здобувачів вищої освіти закладів освіти МВС України, закладів освіти Національної поліції, а також у практичній діяльності поліцейських з метою підвищення ефективності забезпечення безпеки дорожнього руху у Україні.

Зміст

Вступ.....	5
 Розділ 1. Виявлення осіб, які керують транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебувають під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції	
1.1 Підстави зупинки транспортного засобу (стаття 35 Закону України «Про Національну поліцію») та перевірка документів.....	6
1.2 Застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.....	10
1.3. Ознаки алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.....	12
 Розділ 2. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, та проведення їх огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції	
2.1. Відсторонення особи від керування транспортним засобом яка перебуває у стані сп'яніння.....	13
2.2. Порядок проходження огляду водія на стан сп'яніння.....	14
2.3 Технічні засоби встановлення стану сп'яніння та особливості їх застосування.....	15
2.4. Порядок огляду водія на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я.....	18
2.5. Строки проведення огляду на стан сп'яніння.....	22
2.6. Особливості фіксації та реєстрації оглядів на стан сп'яніння.....	23
 Розділ 3. Оформлення матеріалів справи про адміністративне правопорушення за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції	
3.1. Порядок складання акту огляду водія транспортного засобу на стан сп'яніння.....	24
3.2. Порядок складання протоколу за ст. 130 КУпАП.....	24
3.3. Тимчасове вилучення посвідчення водія (статті 265-1 КУпАП). Особливості видачі тимчасового дозволу на право керування транспортними засобами.....	26
3.4 Тимчасове вилучення транспортного засобу (стаття 265-2 КУпАП), як захід недопущення водія до керування транспортним засобом у стані сп'яніння.....	28
Додатки.....	30
Рекомендовані джерела.....	32

Вступ

Станом на сьогодні в нашій державі склалася катастрофічна ситуація у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху щодо керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Ця проблема стала надзвичайно великим викликом для держави, адже щороку гинуть тисячі людей, десятки тисяч потрапляють в дорожньо-транспортні пригоди. Безпека дорожнього руху – це надзвичайно актуальна тема для України. Рівень смертності та травматизму внаслідок вчинення дорожньо-транспортних пригод в стані сп'яніння в нашій країні є найвищий серед країн Європи. Актуальність проблеми визнано на державному рівні.

Так, для посилення безпеки руху безумовно потрібний системний підхід, який буде охоплювати не тільки сферу відповідальності. Однак, однією із складових привернення уваги учасників дорожнього руху до даної проблеми, є посилення особистої відповідальності водіїв за дотримання правил дорожнього руху.

Таким чином, з огляду на сучасний стан даної проблеми, важливим та дієвим кроком для її вирішення є посилення відповідальності водіїв за порушення правил дорожнього руху, внаслідок яких людина отримує тяжкі тілесні ушкодження чи за наслідком чого настає смерть людини.

Одним із ефективних методів боротьби із численними щоденними порушеннями правил дорожнього руху є посилення відповідальності за ці протиправні діяння. Кожного дня від злісних порушників інші особи отримують тілесні ушкодження різного ступеня або втрачають власне життя. Така ситуація є недопустимою та повинна бути врегульована, з метою зменшення трагічних та летальних випадків в результаті керування транспортним засобом з порушенням правил дорожнього руху.

Розділ І

Виявлення осіб, які керують транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебувають під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

1.1 Підстави зупинки транспортного засобу (стаття 35 Закону України «Про Національну поліцію») та перевірка документів.

Статтею 35 Закону України «Про Національну поліцію» визначено 10 причин зупинки транспортного засобу.

Поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі:

- 1) якщо водій порушив Правила дорожнього руху;
- 2) якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу;
- 3) якщо є інформація, що свідчить про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, або якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб чи вантаж можуть бути об'єктом чи знаряддям учинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення;
- 4) якщо транспортний засіб перебуває в розшуку;
- 5) якщо необхідно здійснити опитування водія чи пасажирів про обставини вчинення дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, свідками якого вони є або могли бути;
- 6) якщо необхідно залучити водія транспортного засобу до надання допомоги іншим учасникам дорожнього руху або поліцейським або як свідка під час оформлення протоколів про адміністративні правопорушення чи матеріалів дорожньо-транспортних пригод;
- 7) якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху;
- 8) якщо спосіб закріплення вантажу на транспортному засобі створює небезпеку для інших учасників дорожнього руху;
- 9) порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв;
- 10) якщо зупинка транспортного засобу, який зареєстрований в іншій країні, здійснюється з метою виявлення його передачі у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту.

Поліцейський зобов'язаний зупиняти транспортні засоби у разі:

- 1) якщо є інформація, що свідчить про порушення власником транспортного засобу митних правил, виявлені органами доходів і зборів відповідно до Митного кодексу України, а саме: порушення строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту іншого транспортного засобу особистого користування, використання такого транспортного засобу для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні,

розкомплектування чи передачу у володіння, користування або розпорядження такого транспортного засобу особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту;

2) якщо є інформація, що свідчить про те, що транспортний засіб, який зареєстрований в іншій країні, не зареєстрований в Україні у встановлені законодавством строки чи перебуває на території України з порушенням строків тимчасового ввезення та/або переміщення в митному режимі транзиту, чи використовується для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, чи переданий у володіння, користування або розпорядження особам, які не ввозили такий транспортний засіб на митну територію України або не поміщували в митний режим транзиту.

Поліцейський має право зупинити транспортний засіб, якщо водій порушує Правила дорожнього руху, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306, які встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах зазначених Правил.

Поліцейський має право зупинити транспортний засіб, якщо є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу.

У п.п. 31.4. Правил дорожнього руху визначено технічні несправності, при яких забороняється експлуатація транспортного засобу. До них віднесені: несправності гальмівної системи і керма, неналежний стан коліс, шин, зовнішніх освітлювальних приладів, склоочисників і склообмивачів вітрового скла тощо.

Поліцейський має право зупинити транспортний засіб, у разі отримання чи наявності у нього інформації про причетність водія або пасажирів транспортного засобу до вчинення дорожньо-транспортної пригоди (події, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки), кримінального чи адміністративного правопорушення.

Поліцейський має право зупинити транспортний засіб, якщо транспортний засіб перебуває в розшуку. У разі виявлення транспортного засобу боржника, оголошеного в розшук відповідно до статті 40 Закону України «Про виконавче провадження» поліцейський повинен тимчасово затримати цей транспортний засіб, відповідно до Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках, затверджений Постановою Кабінету від 17 грудня 2008 р. № 1102.

При вчиненні дорожньо-транспортної пригоди, кримінального чи адміністративного правопорушення, з метою отримання свідчень про подію поліцейський має право зупинити транспортний засіб для опитування водія чи пасажирів, оскільки вони могли бути або є свідками зазначених подій.

За залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані передбачається кримінальна відповідальність (ст.ст. 135, 136 Кримінального кодексу України). Адміністративно-деліктне законодавство передбачає адміністративну відповідальність за ненадання транспортних засобів поліцейським та медичним працівникам (ст. 124-1 КУпАП).

Рішення про обмеження чи заборону руху приймається відповідним органом за умов, якщо створюється загроза безпеці дорожнього руху або можуть бути пошкоджені та зруйновані автомобільні дороги (Порядок тимчасового обмеження або заборони руху транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів на окремих ділянках автомобільних доріг загального користування, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2007 р. № 879). Умовами, за яких створюється загроза безпеці дорожнього руху або можуть бути пошкоджені та зруйновані автомобільні дороги є: природні явища (повінь, каменепад, землетрус, зсув ґрунту, селеві потоки тощо); несприятливі погодні умови (ожеледь, ожеледиця, сильний снігопад, вітер, який спричиняє утворення снігових переметів на проїзній частині, спека тощо); перезволоження ґрунту, внаслідок якого конструкція земляного полотна дороги втрачає несучу здатність; підвищена температура повітря, внаслідок якої конструкція дорожнього одягу під впливом динамічних навантажень може різко втрачати несучу здатність; деформація покриття (колійність, осідання тощо), земляного полотна, елементів штучних споруд; затори в дорожньому русі; дорожньо-транспортні пригоди.

Спеціальні світлові сигнальні пристрої встановлюються відповідно до вимог ДСТУ 3849-99 «Дорожній транспорт. Кольорографічні схеми, розпізнавальні знаки, написи та спеціальні сигнали оперативних, спеціалізованих та спеціальних транспортних засобів». Транспорт реагування може бути обладнаний додатковим звуковим сигналом, технічні характеристики якого повинні відповідати вимогам ДСТУ UN/ECE R28-00:2004 «Єдині технічні приписи щодо офіційного затвердження звукових сигналів приладів і автомобілів стосовно їх звукової сигналізації».

Обладнання транспорту реагування суб'єктів охоронної діяльності засобами радіотехнічного зв'язку, кольорографічними схемами (написами), світловими та звуковими сигналами регулюється Порядком обладнання транспорту реагування суб'єкта охоронної діяльності засобами радіотехнічного зв'язку, кольорографічними схемами (написами), світловими та звуковими сигналами, затвердженого наказом МВС України 18.04.2013 № 375.

Після повної зупинки транспортного засобу поліцейський повинен підійти до водія з дотриманням заходів особистої безпеки. Під час звернення до водія поліцейський зобов'язаний привітатися, чітко й зрозуміло назвати свою посаду, звання та прізвище, повідомити про причину зупинки транспортного засобу, суть скоєного правопорушення у випадку його вчинення та висловити вимогу про

пред'явлення водієм для перевірки посвідчення на право керування транспортним засобом, реєстраційного документа на транспортний засіб та поліса (сертифіката) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

До Закону «Про Національну поліцію» додано «десяту» підставу для зупинення транспортного засобу. Що правда стосується вона лише авто на іноземній реєстрації.

Нещодавно вступив в силу закон № 8488, що фактично унеможливило використання авто на іноземних номерах в Україні.

Новим Законом вносяться зміни до статті 35 Закону України «Про Національну поліцію». Тепер у поліції з'явилась нова, десята підстава для зупинки транспортного засобу.

2. Поліцейський зобов'язаний поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки, визначеної у цій статті.

3. Поліцейський після зупинки транспортного засобу зобов'язаний перед зверненням до особи назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та пред'явити на її вимогу службове посвідчення, надавши можливість ознайомитись з викладеною в ньому інформацією, не випускаючи його з рук (ч. 3 ст. 18 ЗУ «Про Національну поліцію»), поінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки та перевірити такі документи (пп. а п. 2.4 Розділу II Правил дорожнього руху): посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, реєстраційний документ на транспортний засіб та поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (водії, які відповідно до законодавства звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтвердні документи (посвідчення).

4. Відповідно до статті 40 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський зобов'язаний попередити про застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото і кінозйомки, відеозапису.

1.2 Застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису

Відповідно до пункту 9 частини першої статті 31, статті 40 Закону України «Про Національну поліцію», з метою забезпечення організації застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису наказом МВС України 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису» затверджено «Інструкцію із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису».

Ця Інструкція регулює застосування органами, підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, доступ до відеозаписів працівників поліції та інших осіб, порядок зберігання, видачу та приймання технічних приладів і технічних засобів, а також зберігання, видалення та використання інформації, отриманої з цих приладів.

Ця Інструкція не поширюється на здійснення працівниками поліції фото- і кінозйомки, відеозапису процесуальних дій відповідно до вимог статті 107 Кримінального процесуального кодексу України, негласних слідчих (розшукових) дій, оперативно-розшукових заходів, застосування в системі фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2017 року № 833 «Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі».

Застосування працівниками поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, здійснюється з метою:

- 1) попередження, виявлення або фіксування правопорушення;
- 2) охорони громадської безпеки та власності;
- 3) забезпечення безпеки осіб;
- 4) забезпечення публічної безпеки і порядку.

Під час здійснення повноважень поліцейськими портативний відеореєстратор закріплюється на його форменому одязі на грудях (ближче до плечового суглоба) так, щоб не створювати перешкод діям поліцейського. У випадках, пов'язаних з необхідністю якісної фіксації подій, поліцейські можуть тримати портативний відеореєстратор у руках. Дозволяється закріплення портативного відеореєстратора на екіпіруванні (шоломі) або зброї, якщо їх конструкцією передбачені відповідні кріплення.

Включення портативного відеореєстратора відбувається з моменту початку виконання службових обов'язків та/або спеціальної поліцейської операції, а відеозйомка ведеться безперервно до її завершення, крім випадків, пов'язаних з виникненням у поліцейського особистого приватного становища (відвідування вбиральні, перерви для приймання їжі тощо). У процесі включення портативного відеореєстратора поліцейський переконується в точності встановлених на пристрої дати та часу.

Під час здійснення повноважень поліцейський забезпечує збереження та належні умови експлуатації виданого йому портативного відеореєстратора та не допускає його розряджання.

У разі пошкодження портативного відеореєстратора поліцейський негайно доповідає про це відповідальній особі та керівнику органу, підрозділу поліції.

За необхідності портативний відеореєстратор може застосовуватися під час проведення поліцейськими навчальних занять та навчальних зборів зі службової підготовки з метою здійснення аналізу дій поліцейських.

Відеореєстратор може бути встановлений усередині салону службового транспортного засобу та/або зовні для максимальної фіксації навколишньої обстановки та/або внутрішньої частини салону в спосіб, що не заважає огляду водія.

Включення відеореєстратора здійснюється з моменту початку виконання службових обов'язків або спеціальної поліцейської операції, а відеозапис ведеться безперервно до її завершення, при цьому в процесі включення відеореєстратора поліцейський переконується в точності встановлених на пристрої дати та часу. Залежно від наявних режимів відеореєстратора та освітлення відеозапис здійснюється у відповідному режимі денної або нічної зйомки.

Обов'язки працівника поліції, пов'язані із застосуванням технічних приладів і технічних засобів фото- і кінозйомки, відеозапису

Під час виконання своїх повноважень поліцейським забороняються:

- 1) самовільне видалення відеозаписів з носіїв відеозапису, заміна цих носіїв, зміна їх системної дати та часу;
- 2) примусове виключення відеореєстраторів, у тому числі на вимогу сторонніх осіб;
- 3) перешкоджання здійсненню фото- і кінозйомки, відеозапису;
- 4) використання носіїв відеозапису у випадках, не пов'язаних із здійсненням ними повноважень поліції;
- 5) копіювання, передавання інформації з відповідних носіїв стороннім особам.

1.3. Ознаки алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

Поліцейський уповноваженого підрозділу проводить огляд на стан сп'яніння водія транспортного засобу, якщо останній має наступні ознаки сп'яніння:

- запах алкоголю з порожнини рота;
- порушення координації рухів;
- порушення мови;
- виражене тремтіння пальців рук;
- різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя;
- поведінка, що не відповідає обстановці.

Ознаками наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, є:

- наявність однієї чи декількох ознак стану алкогольного сп'яніння (крім запаху алкоголю з порожнини рота);
- звужені чи дуже розширені зіниці, які не реагують на світло;
- сповільненість або навпаки підвищена жвавість чи рухливість ходи, мови;
- почервоніння обличчя або неприродна блідість.

Розділ 2

Відсторонення осіб від керування транспортними засобами, та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

2.1. Відсторонення водіїв транспортних засобів які керують транспортними засобами у стані сп'яніння

Особи, які керують транспортними засобами і є підстави вважати, що вони перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, підлягають відстороненню від керування цими транспортними засобами, та оглядові на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Огляд водія на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським у присутності двох свідків.

У разі незгоди водія на проведення огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів або в разі незгоди з його результатами огляд проводиться в закладах охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, затверджується управліннями охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій. Проведення огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, в інших закладах забороняється.

Огляд осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності поліцейського. Кожний випадок огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, у закладі охорони здоров'я реєструється в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Огляд особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, проведений з порушенням вимог цієї статті, вважається недійсним.

Направлення особи для огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі відсторонення особи від керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном можливість керування цим транспортним засобом, річковим або маломірним судном надається уповноваженій нею особі, яка має посвідчення водія відповідної категорії та може бути допущена до керування транспортним засобом, річковим або маломірним судном.

Якщо водій, який керував транспортним засобом відмовляється співпрацювати із співробітниками поліції та не припиняє вчиняти правопорушення, можна застосувати один із заходів забезпечення провадження в справі про адміністративне правопорушення адміністративне затримання особи, згідно статті 261 КУпАП.

2.2. Порядок проходження огляду водія на стан сп'яніння

Порядок проведення огляду водія на стан сп'яніння визначається Інструкцією про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затвердженої наказом МВС/МОЗ № 1452/735 від 09.11.2015 та Постановою КМУ № 1103 від 17.12.2008.

Огляд водія на стан сп'яніння проводиться поліцейським, який має спеціальне звання, на місці зупинки транспортного засобу з використанням спеціальних технічних засобів (далі – СТЗ), які мають, сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки та дозволені до застосування МОЗ та Держспоживстандартом.

Перед проведенням огляду на стан сп'яніння поліцейський інформує особу, яка підлягає огляду на стан сп'яніння, про порядок застосування спеціального технічного засобу та на її вимогу надає сертифікат відповідності та свідоцтво про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

Огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу проводиться в присутності двох свідків (Не можуть бути залучені як свідки поліцейські або особи, щодо неупередженості яких є сумніви).

Перебування водія у стані алкогольного сп'яніння встановлюється на підставі огляду, якщо після проведення тесту відповідно до цифрового показнику СТЗ встановлено наявність більше 0,2 проміле алкоголю в крові.

Відповідно до ст. 8 п. 6 Віденської Конвенції з безпеки дорожнього руху, яка ратифікована на території України під назвою «Водії», звучить у перекладі на українську так: «у національному законодавстві повинні бути передбачені спеціальні положення, що стосуються керування транспортними засобами під дією алкоголю, а також допустимий законом рівень вмісту алкоголю у крові, а у

відповідних випадках – повітрі, що видихається, перевищення якого є не сумісним із керуванням транспортним засобом.

У всіх випадках максимальний рівень вмісту алкоголю у крові у відповідності із національним законодавством не повинен перевищувати 0,50 г чистого алкоголю на літр крові чи 0,25 мг на літр повітря що видихається (0,25 проміле)».

Огляд на стан сп'яніння проводиться з дотриманням інструкції з експлуатації спеціального технічного засобу та фіксацією результатів на паперових та електронних носіях, якщо спеціальний технічний засіб має такі функції.

У разі відмови водія транспортного засобу від проходження огляду на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу або його незгоди з результатами огляду, проведеного поліцейським, такий огляд проводиться в найближчому закладі охорони здоров'я, якому надано право на його проведення відповідно статті 266 Кодексу України про адміністративні правопорушення

Такий огляд проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, який пройшов спеціальну підготовку).

У разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди, унаслідок якої є особи, що загинули або травмовані, проведення огляду на стан сп'яніння учасників цієї пригоди є обов'язковим у закладі охорони здоров'я.

У випадку установлення стану сп'яніння результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються у протоколі про адміністративне правопорушення, до якого долучається акт огляду.

Акт огляду складається у двох примірниках, один з яких вручається водію, а другий залишається у поліцейського та/або долучається до протоколу про адміністративне правопорушення у разі встановлення стану сп'яніння.

Якщо технічними характеристиками спеціального технічного засобу передбачається роздрукування на папері його показників, ці результати долучаються до протоколу про адміністративне правопорушення.

Оформлення матеріалів огляду на стан сп'яніння водія транспортного засобу здійснюється згідно з чинним законодавством.

У разі наявності підстав вважати, що водій транспортного засобу перебуває у стані наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, поліцейський направляє цю особу до найближчого закладу охорони здоров'я.

2.3. Технічні засоби встановлення стану сп'яніння та особливості їх застосування

Технічний засіб для встановлення стану сп'яніння **Алкотестер**, який не застосовується відразу ж після вживання алкогольних напоїв, необхідно, щоб пройшло не менше ніж 15-20 хвилин, оскільки покази будуть невірними.

Безпосередньо після прийняття будь-якого спиртного напою в ротовій порожнині знаходиться велика кількість парів алкоголю, і якщо зробити аналіз

видихаємого повітря, то його результат буде значно вищим, ніж концентрація алкоголю в крові. Так само існує небезпека дати велике навантаження на датчик, що може призвести до псування самого приладу. Для того, щоб аналіз був вірним, він проводиться через певний проміжок часу, коли алкоголь встиг потрапити в кров. Полоскання ротової порожнини водою або безалкогольними напоями не може змінити необхідного часового проміжку перед проведенням тестування.

- Перед тестуванням особа повинна дихати нормально. Необхідно уникати бистрих вдихів-видихів через рот.

- Особа, яка тестується, повинна забезпечити необхідний мінімальний об'єм повітря – 1,2 л (заводські налаштування). Потік повітря, що видихається, повинен бути постійним протягом заданого мінімального проміжку часу (заводські налаштування 2 сек.).

Технічні характеристики

Розміри алкотестера	140 x 80 x 35 мм
Вага алкотестера	195 г
Максимальна погрішність	±0,05 мг/л при 0,00—0,50 мг/л; ±10% при 0,50—2,00 мг/л.
Підготовка до наступного аналізу (очищення сенсору)	до 6 сек.
Тривалість продування	от 2 сек.
Час аналізу (встановлення показів)	5-25 сек.
Продування	через мундштук або безконтактне
Дисплей	графічний ЖК- дисплей
Сенсор	електрохімічний
Калібровка сенсора	Кожен рік
Живлення алкотестера	2 елементи живлення типу "AA", 1,5 В
Кількість замірів без заміни елементів живлення	близько 1500
Робочий температурний діапазон алкотестера	от -5 до +50° С

- Для проведення тесту необхідно встановити елементи живлення та мундштук, а потім натиснути та утримувати протягом 1 сек. кнопку «ОК», яка розташована на корпусі приладу.
- Запуститься діагностування, після закінчення якого на екрані з'явиться напис «ГОТОВО» - це означає, що Ви можете приступати до тестування.
- Особа, яка тестується, повинна зробити глибокий вдих та розпочати продування повітря.
- Під час забору проби (якщо воно проходить успішно) горить зелений індикатор та звучить безперервний звуковий сигнал. При цьому на дисплеї виводиться напис «ДУЙТЕ».
- Після того, як прилад визначить, що отримав достатньо повітря для визначення тесту, зелений індикатор погасне, сигнал припиниться та прослідуює клацання. Подальше продування можна припинити.

- Залишається почекати від 5 до 25 сек. (в залежності від температури видиху та концентрації в ньому етанолу) та отримати результати, при цьому на дисплеї буде напис «ЖДИТЕ». Після цього результати можна роздрукувати на відповідному принтері приладу.
- Час підготовки приладу до наступного тесту складає до 6 сек.

Актуально:

Останнім часом мало місце розповсюдження міфів на тему нібито «незаконності» газоаналізаторів типу «ДРАГЕР» 6810, що не відповідає дійсності.

Вказаний прилад проходив реєстрацію (свідоцтво про реєстрацію N7261/2007 від 10.02.2010р.), термін дії свідоцтва – до 10.02.2015 р. Проте процедура реєстрації стосується більше взаємовідносин організацій, які поставляють прилади на територію України та виробників. І ніяк не стосується осіб, які використовують прилади. Закон не пов'язує термін дії сертифікату про реєстрацію із терміном використання приладу. В такому випадку, довелося би вилучити з використання багато медичних приладів, термін використання яких набагато довший ніж дія сертифікату.

Згідно із Технічним регламентом, оцінку відповідності проходить медична техніка, яка вводиться в обіг/експлуатацію. В нашому випадку, газоаналізатор ДРАГЕР 6810 відповідає затвердженому типу і був зареєстрований в Державному реєстрі засобів вимірювальної техніки та отримав «сертифікат відповідності засобів вимірювальної техніки затвердженого типу» (термін дії свідоцтва – 10.02.2010 по 10.02.2015). На підставі цього, газоаналізатор ДРАГЕР з 10.02.2010 по 10.02.2015 було дозволено ввозити на митну територію України та вводити їх в експлуатацію (початок використання). Закінчення терміну дії цих документів не впливає на техніку, що ВЖЕ використовується!

Таким чином газоаналізатори ДРАГЕР, які були завезені та реалізовані на території України та введені в експлуатацію протягом терміну дії Свідоцтва та знаходження його у реєстрі медичної техніки та виробів медичного призначення з 10.02.2010 по 10.02.2015 є можливим, за умови додержання вимог щодо повірки (калібрування).

Детальніше див.: Лист Українського медичного центру сертифікації Міністерства охорони здоров'я від 18.01.2018 № 45.

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Серія

№

СЕРТИФІКАТ
відповідності засобів вимірювальної техніки
затвердженому типу

№

Виданий
Чинний

Цей сертифікат засвідчує, що ідентифіковані належним чином газоаналізatori Alcotest..., Interlock XT, код УКТ ЗЕД 9027 80 17 00, які серійно виробляються фірмою Drager Safety AG & Co. KGaA, Німеччина, відповідають затвердженому типу, зареєстрованому в Державному реєстрі засобів вимірювальної техніки за номером У788-14, а також вимогам технічної документації виробника.

Сертифікат видано виробнику за рішенням Міністерства економічного розвитку і торгівлі України на підставі позитивних результатів державних контрольних випробувань, проведених ДП "Укрметртестстандарт" (акт випробувань від 27 березня 2014 р.).

Виробник зобов'язаний забезпечити відповідність газоаналізаторів Alcotest..., Interlock XT затвердженому типу та вимогам нормативних документів, зазначених у цьому сертифікаті, з урахуванням терміну гарантії виробника на конкретний зразок засобів вимірювальної техніки.

МІНЕКОНОМРОЗВИТКУ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ
ЦЕНТР СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ, СЕРТИФІКАЦІЇ
ТА ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»
(ДП «УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ»)

СВІДОЦТВО

про перевірку законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки

№ _____

Чинне до « ____ » _____ 20 ____

Назва та умовне позначення

Газоаналізатор Alcotest 6820

Зав. № ARHF-0029

Виробник Dräger Safety AG & Co. KGaA, Німеччина

За результатами перевірки встановлено, що засіб вимірювальної техніки
(далі – ЗВТ) відповідає вимогам Методика перевірки МПУ 066/05-2013
(назва нормативно-правового акта,

що містить вимоги до метрологічних характеристик і значення метрологічних

характеристик (клас точності, похибки, діапазон вимірювання), особливості застосування ЗВТ)

Додаток: на _____ - стор. у _____ - прим.

Повірник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____

2.4. Порядок огляду водія на стан сп'яніння в закладах охорони здоров'я

Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду на стан сп'яніння водіїв, затверджується Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальниками структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Огляд може також проводитися в спеціально обладнаних пересувних пунктах (автомобілях), що належать закладам охорони здоров'я і відповідають установленим МОЗ вимогам.

Огляд у закладах охорони здоров'я щодо виявлення стану сп'яніння проводиться лікарем закладу охорони здоров'я (у сільській місцевості за відсутності лікаря – фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту), який пройшов тематичне удосконалення за відповідною програмою згідно з чинним законодавством.

Метою цього огляду є встановлення наявності чи відсутності стану сп'яніння в обстежуваної особи.

Лікар (фельдшер) повинен ознайомитися з документами особи, яку оглядає (паспорт, особисте посвідчення, посвідчення водія тощо), за наявності.

Відсутність документів не може бути причиною для відмови у проведенні огляду на стан сп'яніння. У цьому разі в акті медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, зазначаються дані щодо зовнішнього вигляду особи, яку оглядають, а також те, що дані про цю особу записані з її слів. У разі надходження документів дані про оглянуту особу долучаються до акту медичного огляду.

Проведення лабораторних досліджень на визначення наркотичного засобу або психотропної речовини обов'язкове.

Метою лабораторного дослідження є виявлення або уточнення наявних речовин, що здатні спричинювати стан сп'яніння.

Використання в закладах охорони здоров'я для проведення лабораторних досліджень вимірювальної техніки та обладнання, дозволених МОЗ, підтверджується сертифікатом відповідності та свідоцтвом про перевірку робочого засобу вимірювальної техніки.

Зразки біологічного середовища для лабораторного дослідження відбираються у дві ємності. Вміст однієї ємності використовується для первинного дослідження, вміст другої ємності зберігається протягом 90 днів.

За збереження та транспортування ємностей з біологічним середовищем до іншого закладу охорони здоров'я, цілісність пломбування відповідає заклад охорони здоров'я, у якому проводився відбір біологічного середовища.

Предметом дослідження біологічного середовища можуть бути слина, сеча та змиви з поверхні губ, шкірного покриву обличчя і рук.

Для дослідження біологічного середовища може використовуватися кров, якщо в обстежуваній особі неможливо взяти зразки біологічних середовищ.

Якщо водій – учасник дорожнього руху внаслідок ДТП перебуває у несвідомому стані або з тяжкими травмами, обов'язково проводиться дослідження біологічного середовища або крові на вміст алкоголю, наркотичних чи психотропних речовин у закладах охорони здоров'я, куди він доставлений.

За результатами огляду на стан сп'яніння та лабораторними дослідженнями встановлюється діагноз, який вноситься до акту медичного огляду.

Висновок щодо результатів медичного огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (далі – висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння), видається на підставі акту медичного огляду.

Зміст висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повідомляється оглянутій особі в присутності поліцейського, який її доставив, про що робиться запис у вищезазначеному висновку.

Усі записи в акті медичного огляду та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння повинні бути розбірливими, не допускається формулювання «Норма».

Акт медичного огляду особи складається в одному примірнику, який залишається в закладі охорони здоров'я.

Висновок щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння складається в усіх випадках безпосередньо після огляду особи у трьох примірниках: перший примірник видається під підпис поліцейському, який доставив дану особу на огляд, другий видається оглянутій особі, а третій залишається в закладі охорони здоров'я.

Кожний випадок огляду на стан сп'яніння у закладі охорони здоров'я реєструється в журналі реєстрації медичних оглядів осіб з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Висновки щодо результатів медичного огляду осіб на стан сп'яніння, складені з порушенням вимог цієї Інструкції, вважаються недійсними.

Організація забезпечення закладів охорони здоров'я бланками акту медичного огляду, висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння покладається на Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, начальників структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Відсутність бланків акту медичного огляду на стан сп'яніння та висновку щодо результатів медичного огляду особи на стан сп'яніння не може бути приводом для відмови в огляді на стан сп'яніння.

Український моніторинговий та медичний центр з наркотиків та алкоголю Міністерства охорони здоров'я України здійснює клінічний моніторинг якості та результатів медичних оглядів клініко-анамнестичних даних обстежуваної особи та методичний контроль за проведенням оглядів на стан сп'яніння.

2.5. Строки проведення огляду на стан сп'яніння

Згідно з статтею 266 КУПАП огляд осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, здійснюється в закладах охорони здоров'я не пізніше двох годин з моменту встановлення підстав для його здійснення. Огляд у закладі охорони здоров'я та складення висновку за результатами огляду проводиться в присутності поліцейського. Кожний випадок огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, у закладі охорони здоров'я реєструється в порядку, визначеному спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

2.6. Особливості фіксації та реєстрації оглядів на стан сп'яніння

Огляд водія на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, проводиться з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським у присутності двох свідків.

У разі незгоди водія на проведення огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, поліцейським з використанням спеціальних технічних засобів або в разі незгоди з його результатами огляд проводиться в закладах охорони здоров'я. Перелік закладів охорони здоров'я, яким надається право проведення огляду особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, затверджується управліннями охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій. Проведення огляду осіб на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, в інших закладах забороняється. Огляд особи на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, проведений з порушенням, вважається недійсним.

Направлення особи для огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У разі відсторонення особи від керування транспортним засобом можливість керування цим транспортним засобом надається уповноваженій нею особі, яка має посвідчення водія відповідної категорії та може бути допущена до керування транспортним засобом.

Розділ III

Оформлення матеріалів справи про адміністративне правопорушення за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції

3.1. Порядок складання акту огляду водія транспортного засобу на стан сп'яніння.

У випадку установлення стану сп'яніння результати огляду, проведеного поліцейським, зазначаються у протоколі про адміністративне правопорушення, до якого долучається акт огляду.

Акт огляду складається у двох примірниках, один з яких вручається водію, а другий залишається у поліцейського та/або долучається до протоколу про адміністративне правопорушення у разі встановлення стану сп'яніння.

Якщо технічними характеристиками спеціального технічного засобу передбачається роздрукування на папері його показників, ці результати долучаються до протоколу про адміністративне правопорушення.

3.2. Порядок складання протоколу за ст. 130 КУпАП.

Протокол про адміністративне правопорушення особи, яка його вчинила за статтею 130 КУпАП, складається згідно з статтею 254 КУпАП на спеціальному бланку, виготовленому друкарським способом згідно з технічним описом бланка протоколу про адміністративне правопорушення.

Усі реквізити протоколу про адміністративне правопорушення заповнюються розбірливим почерком.

Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу про адміністративне правопорушення, а також унесення додаткових записів після того, як протокол про адміністративне правопорушення підписано особою, щодо якої його складено.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення посадова особа, що його здійснює, роз'яснює особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України та статтею 268 КУпАП.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та пунктів 2, 10 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1363, під час складання протоколу про адміністративне правопорушення особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, роз'яснюється її право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги.

При складанні протоколу за ст. 130 КУпАП зазначаються:

- дата і місце його складення (число, місяць, рік, населений пункт, місце складення);

- посада, спеціальне звання, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол;
- відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (зазначаються повністю): прізвище, ім'я та по батькові; число, місяць і рік народження; місце народження; місце проживання; місце реєстрації;
- найменування підприємства, установи, організації, де працює (її посада) або навчається особа;
- документ, що посвідчує особу (серія, номер дата видачі посвідчення водія або паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, яка вчинила правопорушення (службове чи пенсійне посвідчення, студентський квиток);
- місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення (фабула);
- зазначення ст. 130 КУпАП, згідно з якою передбачена адміністративна відповідальність;
- прізвища, ім'я та по батькові, місця проживання свідків огляду на стан сп'яніння.

Також, при складанні протоколу про адміністративне правопорушення за ст. 130 КУпАП, особа ставить свій підпис щодо:

- ознайомлення з місцем та часом розгляду справи;
- ознайомлення зі змістом протоколу, отримання копії протоколу;
- правильності внесених даних про особу;
- отримання тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом;
- згоди/незгоди з результатами огляду на стан сп'яніння.

Статтею 130 КУпАП визначено різні склади адміністративних правопорушень, що передбачає складання різних фабул:

- керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, що є порушенням п. 2.9 (а) ПДР України та відповідає ч. 1 ст. 130 КУпАП;

- передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, що є порушенням п. 2.9 (г) ПДР України та відповідає ч. 1 ст. 130 КУпАП;

- відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, що є порушенням п. 2.5 ПДР України та відповідає ч. 1 ст. 130 КУпАП;

- вживання водієм транспортного засобу після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як транспортний засіб був зупинений на вимогу поліцейського, до проведення

уповноваженою особою медичного огляду з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду, що є порушенням п. 2.10 (є) ПДР України та відповідає ч. 4 ст. 130 КУпАП.

Рішення у справі про адміністративне правопорушення за ст. 130 КУпАП приймає суд.

3.3. Вилучення посвідчення водія і позбавлення права керувати транспортними засобами (стаття 265-1 КУпАП). Особливості видачі тимчасового посвідчення водія.

Поліцейські тимчасово вилучають посвідчення водія за наявності підстав вважати, що водієм вчинено правопорушення, передбачене статтею 130 КУпАП, за яке може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортним засобом.

Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення (ст. 265-1 КУпАП).

До винесення судом постанови у справі про адміністративне правопорушення та набрання нею законної сили поліцейський видає водієві тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом строком до трьох місяців з дати вилучення посвідчення.

У тимчасовому дозволі на право керування транспортним засобом з лицьового боку перекреслюються категорії транспортних засобів, права на керування якими водій не має, а також робляться такі записи:

- 1) дата тимчасового вилучення посвідчення водія;
- 2) посада, прізвище поліцейського, номер його нагрудного знаку;
- 3) дата вчинення правопорушення;
- 4) серія та номер протоколу про адміністративне правопорушення;
- 5) стаття КУпАП, за якою складено протокол про адміністративне правопорушення, санкція якої передбачає накладення адміністративного стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортним засобом.

У разі вчинення адміністративного правопорушення, за яке передбачено накладення адміністративного стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, особою, у якої посвідчення водія тимчасово вилучено за попереднє (попередні) адміністративне(і) правопорушення, тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, виданий у першому випадку, не поновлюється. У відповідних графах тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом поліцейський робить відмітки за фактом виявленого правопорушення.

Втрачений тимчасовий дозвіл поновлюється уповноваженою особою будь-якого підрозділу поліції після документального підтвердження інформації про його попередню видачу.

Корінець до тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом заповнюється поліцейським, який його видав, та надалі зберігається у

відповідному підрозділі для здійснення належного контролю за правомірністю його видачі учасникам дорожнього руху.

Посвідчення водія вилучається до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення.

Вилучене посвідчення водія протягом трьох днів з дати надходження постанови суду, згідно з якою особу позбавлено права керування транспортним засобом, передається до територіального органу з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи з копією такої постанови.

Після закінчення тримісячного строку тимчасового вилучення посвідчення водія у випадку, якщо судом не прийнято рішення щодо позбавлення водія права керування транспортним засобом або якщо справу про адміністративне правопорушення не розглянуто у встановлений законом строк, особа має право звернутися за отриманням вилученого документа до підрозділу поліції за місцем розгляду справи про адміністративне правопорушення відповідно до статті 276КУпАП. Після закінчення тримісячного строку, якщо особа не звернулася за отриманням вилученого документа, таке посвідчення водія зберігається в підрозділі поліції до надходження постанови суду, яка набрала законної сили. З дати надходження такої постанови посвідчення водія протягом трьох днів надсилається до територіального органу з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання особи.

У разі вчинення особою, якій уже видано тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, повторного адміністративного правопорушення, за яке передбачено позбавлення такого права, новий дозвіл їй видається лише після закінчення строку дії попереднього, але на строк не більше трьох місяців з дати вчинення такого правопорушення.

У разі надходження постанови суду про позбавлення водія права керування транспортним засобом, якщо посвідчення водія не вилучено, уповноважена особа відповідного підрозділу поліції у триденний строк надсилає за місцем проживання (перебування) особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, повідомлення про позбавлення права керування, у якому зазначає реквізити винесеної судом постанови, а також інформацію про необхідність прибуття до підрозділу поліції у визначений строк для здавання посвідчення водія. Якщо водій, посвідчення якого підлягає вилученню, не з'являється протягом місячного строку, дані про серію та номер посвідчення водія вносяться уповноваженою особою підрозділу поліції до автоматизованого обліку.

У випадку виявлення посвідчення водія, яке підлягає вилученню, працівник поліції складає акт вилучення посвідчення водія із зазначенням підстав такого вилучення. Акт складається у двох примірниках, один з яких вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

3.4. Тимчасове затримання транспортних засобів (стаття 265-2 КУпАП)

Тимчасове затримання транспортного засобу поліцейським проводиться у випадках, передбачених статтею 265-2 КУпАП, зокрема у разі, коли неможливо усунути причину затримання на місці виявлення адміністративного правопорушення, і передбачає примусове припинення використання такого транспортного засобу шляхом його блокування за допомогою технічних пристроїв або доставлення на спеціальний майданчик чи стоянку, якщо транспортний засіб створює значні перешкоди дорожньому руху або розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю.

Поліцейському забороняється брати участь у здійсненні блокування або евакуації транспортних засобів у випадках, не передбачених законодавством.

Доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів - евакуаторів.

Для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку поліцейський викликає евакуатор через чергового відповідного територіального органу Національної поліції України.

Після прибуття евакуатора поліцейський у присутності двох свідків і представника підприємства, установи або організації, яким належить евакуатор, складає акт огляду та тимчасового затримання транспортного засобу

із зазначенням:

1) дати, часу, місця порушення і підстави для тимчасового затримання та доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку;

2) посади, місця роботи, прізвища, імені та по батькові поліцейського, який приймає рішення про тимчасове затримання і доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку;

3) типу, марки, державного реєстраційного номера, переліку візуальних недоліків та пошкоджень транспортного засобу, що тимчасово затримується і доставляється на спеціальний майданчик чи стоянку;

4) найменування, місцезнаходження та номера телефону підприємства, установи або організації, які доставляють транспортний засіб на спеціальний майданчик чи стоянку, державного реєстраційного номера евакуатора;

5) адреси місця зберігання транспортного засобу;

6) посади, прізвища, імені та по батькові особи, яка виконує роботи з доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку.

Зазначений акт підписують присутні під час його складання особи:

особа, яка прийняла рішення про тимчасове затримання транспортного засобу;

особа, що виконує роботи з доставлення такого засобу на спеціальний майданчик чи стоянку;

два свідки;

водій і страховий комісар у разі їх присутності.

До акту огляду та тимчасового затримання транспортного засобу за можливості додаються фотографія транспортного засобу, що підлягає тимчасовому затриманню, і перелік речей, які перебувають у ньому.

Один примірник акту огляду транспортного засобу (за винятком фотографій) надається водію, власнику (співвласнику) транспортного засобу у разі їх присутності. Інший примірник акту огляду транспортного засобу зберігається у матеріалах справи про адміністративне правопорушення.

Про тимчасове затримання транспортного засобу робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення.

У разі коли водій, що вчинив правопорушення, присутній під час тимчасового затримання транспортного засобу і порушення неможливо усунути на місці в максимально короткий строк, поліцейський оформляє протокол про адміністративне правопорушення. У протоколі робиться відповідний запис про тимчасове затримання транспортного засобу із зазначенням інформації про складення акту огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, що долучається до протоколу, а у випадках, передбачених КУпАП.

Транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк, необхідний для вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більш як на три дні з дати такого затримання.

Після закінчення триденного строку тимчасового затримання транспортного засобу особа має право звернутися за його отриманням. Таке звернення особи є обов'язковим для виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення.

За транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці справляється плата у встановленому чинним законодавством розмірі.

У разі якщо доставити транспортний засіб на спеціальний майданчик чи стоянку неможливо, поліцейський проводить його затримання шляхом блокування з дотриманням умов безпеки дорожнього руху.

Розблокування транспортного засобу здійснюється поліцейським після складення протоколу про адміністративне правопорушення.

Додатки**Обов'язкові процесуальні документи при оформленні ч. 1, 2, 3, 4 статті 130 КУпАП коли особа погоджується пройти огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу**

1. Протокол про адміністративне правопорушення в двох примірниках (пункт ПДР 2.9 (а));
2. Постанова про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі в двох примірниках;
3. Тимчасовий дозвіл;
4. Акт тимчасового затримання транспортного засобу (або розписка) в трьох примірниках;
5. Акт огляду на стан алкогольного сп'яніння (в двох примірниках);
6. Чек з приладу Drager Alkotest 6810 в двох примірниках;
7. Пояснення водія та свідків;

Обов'язкові процесуальні документи при оформленні ч. 1, 2, 3, 4 статті 130 КУпАП коли особа відмовляється пройти огляд на стан сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу

1. Протокол про адміністративне правопорушення в двох примірниках (пункт ПДР 2.5);
2. Постанова про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі в двох примірниках;
3. Тимчасовий дозвіл (якщо особа поставить підпис, що отримала такий дозвіл);
4. Акт тимчасового затримання транспортного засобу (в трьох примірниках);
5. Пояснення водія та свідків;

Обов'язкові процесуальні документи при оформленні ч. 1, 2, 3, 4 статті 130 КУпАП коли особа погоджується пройти огляд на стан сп'яніння в медичному закладі

1. Протокол про адміністративне правопорушення в двох примірниках (якщо особа погодиться пройти огляд на стан сп'яніння в медичному закладі п. ПДР 2.9 (а, якщо відмовиться п. ПДР 2.5);
2. Постанова про накладення адміністративного стягнення по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване не в автоматичному режимі в двох примірниках;
3. Направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду на стан сп'яніння;
4. Висновок лікаря медичного закладу (в трьох примірниках);
5. Тимчасовий дозвіл (якщо особа поставить підпис, що отримала такий дозвіл);
6. Акт тимчасового затримання транспортного засобу (в трьох примірниках);
7. Пояснення водія та свідків;

Рекомендовані джерела

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
3. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 р.
4. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р.
5. Про доступ до публічної інформації: Закон України 13.01.2011 р.
6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р.
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р.
9. Про Правила дорожнього руху: Постанова КМУ від 10.10.2001 р. № 1306.
10. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1086.
11. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102.
12. Порядок направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1103.
13. Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1363.
14. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877.
15. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878.
16. Кодекс поведінки посадових осіб у підтриманні правопорядку. Прийнято резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17.12.1979 р.
17. Конвенція проти тортур та інших жорстоких, нелюдських чи принижуючих гідність видів поводження та покарання: резолюція Генеральної асамблеї ООН від 10.12.1984 р.
18. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню: прийнята Радою Європи 28.11.1987 р.
19. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини: прийнята Радою Європи 28.11.1987 р.

20. Декларація про поліцію: резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи № 690 (1979) від 08.05.1979 р.

21. Європейський кодекс поліцейської етики: рекомендація Rec. (2001) 10 прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 19.09.2001 р.

22. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 р. № 1376.

23. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 р. № 1395.

24. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735 .

25. Про затвердження Інструкції з автоматизованого обліку адміністративних правопорушень: Наказ МВС України від 04.07.2016 р. № 595.

26. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 р. № 440.

27. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 16.02.2018 р. № 111.